

ROMÁN RENDEZŐ VITTE SZÍNRE A HEGEDŰS A HÁZTETŐN MUSICALT ÓÉVBÚCSÚZTATÓ ELŐADÁSKÉNT A CSÍKI JÁTÉKSZÍNBEN

A hagyomány megtartó ereje Reb Tevje történetében

Mit jelent a hagyomány, mi tart össze és meg egy közösséget, hogyan reagál a kisember, amikor a történelem vihára átvonul fölötte? Ezekre a kérdésekre keresi a választ óévbúcsúztató előadásában, az Erwin Şimşenshon rendezte Hegedűs a háztetőn című musicalben a Csíki Játékszín.

» PÉTER BEÁTA

A Csíki Játékszín nem először tűzi műsorra a Hegedűs a háztetőn musicalt, 16 évvel ezelőtt Parászka Miklós rendezésében játszották, Fülöp Zoltán emlékeztető Tejve-alakításával. „Most ismét elővettük egy egészen más formában, felállításban és kivitelezésben” – mutatott rá Veress Albert, a Csíki Játékszín igazgatója a tegnapi sajtótájékoztatón. Az előadás rendezője Erwin Şimşenshon, koreográfusa Bodor Johanna, díszlet-jelmeztervezője Carmencita Brojboiu, zenei vezetője Bene Zoltán, a világítás tervezője Constantin Baciu.

Erwin Şimşenshon rendező, kulturális menedzser, a Konstancai Állami Színház igazgatója első alkalommal állít színpadra musicalt, és első alkalommal dolgozik magyar társulattal. „Nagyszerű élmény számomra is azon kívül, hogy egy más nyelven kell színpadra állítanom a darabot. De ezen a kihíváson túl, hogy egy más nyelven kell színpadra állítanom a darabot. De ezen a kihíváson túl, hogy előadást rendezek egy olyan nyelven, amelyet nem ismerek, nagy öröm volt itt dolgozni, mivel ez az egyik legszilárdabb társulat, amelyikkel valaha dolgoztam – ritkán találni a romániai színházakban ilyet” – mondta, hozzátéve, régi álma vált valóra azáltal, hogy musicalt rendezhetett. „A Hegedűs a háztetőn musical nagyon személyes számomra, mindig meghatódok, amikor újraolvasom. Egy kisvárosban, egy kis közösségben nőttem fel, ahol nem volt már sok zsidó, de a gyerekkoromban még mindig volt egy

FOTÓ: VERESS NÁNDOR

A musical története Anatevkában, egy kis ukrán faluban játszódik az 1900-as évek elején

összetartó zsidó közösség. De a darab nemcsak a zsidó közösségről szól, hanem a hagyományok erejéről, arról, hogy mi tart össze egy közösséget, melyek az értékek, és hogy mennyire lépünk ki a kánonokból, mennyire tudunk kilépni, mit jelent a haladás, és mennyire befolyásolják egy közösség értékeit. Az egyik kérdés, amit feltettem itt a kollégáknak, hogy miért van jelen ez a történet nagyon erősen a magyar színházakban, sokkal jobban, mint a román színházakban. Az volt a válasz, hogy a magyar közösségek nagyon azonosulnak ezzel a történettel, a hagyományok, szokások megtartó ereje és az értékek miatt, amely egy közösségen belül vannak” – fogalmazott Erwin Şimşenshon.

Bodor Johanna második alkalommal dolgozik a társulattal, az előző évadban a Csárdáskirálynő koreográfiáját készítette itt, mint mondta, nagyon inspiráló volt számára is a csíki csapattal dolgozni. „Romániában nőttem fel, a szüleim már hatéves koromban színházba vittek, és a színház iránti szeretetem megjelenik akkor is, amikor táncolok. Amikor koreográfusként kezdtem dolgozni, megígértem magamnak, hogy nem szeretnék soha olyan koreográfiákat, amelyek ki számíthatóak, a közönség már több száz előadásban láthatta, igyekszem mindig közel lenni az adott darabhoz, ahhoz a világhoz, amely a rendező képzeletében született meg” – mondta a sajtóeseményen Bodor Johanna. Carmencita Broj-

boiu három évvel ezelőtt a kolozsvári Hegedűs a háztetőn című előadás díszlet- és jelmeztervezője volt, de mint elmondta, Csíkszeredában bemutatott előadás színpadképe különbözik attól. Első alkalommal dolgozik a Csíki Játékszín társulatával, és mint fogalmazott, a hely és az itt élő emberek inspirálják. „Egy egységes teret szerettem volna megvalósítani, egy olyan közösségi teret, amely élő, mobilis tér, ugyanakkor nagyon emberi” – fogalmazott. Márdirosz Ágnes 35 évvel ezelőtt a sepsiszentgyörgyi előadásban vehetett részt diákként, a tánckart erősítette akkor, most Goldé szerepében láthatjuk. „Amikor castingra jöttünk, az összes dal eszembe jutott, olyan erős nyomot hagyott annak idején bennem ez az előadás” – fogalmazott.

Kányádi Szilárd, aki Tejve karakterét alakítja majd az előadásban, elmondta, az egyik titka, amiért időszakosan és évről évre előveszik ezt a darabot, hogy a kisemberről szól, akik élnek a hétköznapjait, miközben átvonul felettük a történelem. Ennek a folyamatnak minden korban van aktualitása, ami nem tud érdektelen lenni a mindenkor közönség számára” – mondta. Az előadást december 30-án óévbúcsúztató ünnepi előadásként tekintheti meg a közönség. Mivel a bemutatóra a jegyek már elfogytak, tartanak egy előbemutatót december 29-én, az előadásokra a jegyek ára 50 lej. Ezenkívül januárban bérletes és bérletsszünetes előadásként lehet megtekinteni a musicalt.

A Hegedűs a háztetőn című musicalt 1964-ben mutatták be a Broadwayn, és azóta szerte a világban műsorra tűzik a színházak. Sölem Aléchem novellái alapján Joseph Stein írta színpadra a musicalt, Jerry Bock zenéjével, Sheldon Harnick szövegkönyvével. A történet Anatevkában, egy kis ukrán faluban játszódik az 1900-as évek elején az Orosz Birodalomban. A darab középpontjában Reb Tevje, a tejesember, felesége, Goldé és öt lányuk élete áll, az, hogy hogyan próbál a családfő ragaszkodni a zsidó valláshoz, hagyományokhoz.

Színháztörténeti kiállítás nyílt a nagyváradai teátrumban

» KRÓNIKA

A város színjátszásának történetét bemutató kiállítás nyílt hétfőn a nagyváradai színház emeleti páholyseibe berendezett kiállítóterekben. A Zenei és

színházi emléktöredékek. Levéltári kincsek Nagyvárad kulturális örökségéből című tárlat anyaga román, magyar és német nyelvű eredeti dokumentumokból, kottákból, plakátokból, szövegeknyvekből, jegyzőkönyvekből és egyéb iratokból

áll, amelyek közül a legrégebbiek a 19. század közepéről származnak, amikor a váradai magyar nyelvű színjátszás jellemzően a Fekete Sas Szálló termében zajlott. Ezenkívül láthatóak plakátok például a Somogyi Károly vezette első állandó kőszínházi társulat első évadának 1900. novemberi műsorából is.

A színháztörténeti kiállítás a Bihar Megyei Levéltár, a Szigligeti Színház, a Regina Maria Színház közreműködésével jött létre, amelynek a Várad kulturális múltját megismertető tárlat mellett másik pozitív hozadéka, hogy a megállapodás értelmében könnyebbé válik a kutatók számára a váradai színházi élettel kapcsolatos archív dokumentumokhoz való hozzáférés.

A kiállítás megnyitón Czvikker Katalin, a Szigligeti Színház főigazgatója kiemelte, a teátrum jelenleg is foglalkozik színháztörténeti kutatással, egyebek közt épp nemrég jelent meg Nagyvárad magyar színháztörténet 1950–1990. Philther-elemzések című tanulmánykötet, amelyhez a teátrum saját levéltárának gyűjteményét is használták a szerzők. „Éppen ezért fontos és hasznos az együttműködés, hogy az

állami levéltárban őrzött, korábban nem kutatott anyagokat is egyszerűbben tanulmányozhatják majd mindazok, akik a témával kapcsolatban végeznek kutatást” – mondta a főigazgató.

Elisabeta Pop színikritikus, a váradai színház egykori irodalmi titkára személyes élményeit felidézve mesélte el, hogy a rendszerváltás előtt milyen körülményes volt a levéltári anyagokhoz való hozzáférés, majd Nagy Mihály, a Bihar Megyei Levéltár munkatársa ismertette a kiállításon látható érdekességeket. Mihai Georgijta, az Állami Levéltár Bihar megyei kirendeltségvezetője elmondta, az archívumban további érdekes és értékes dokumentumok találhatóak a váradai színház történetével, egyebek közt a kőszínház építésével kapcsolatban, amelyek mind kutatásra várnak, illetve akár egy későbbi kiállítás anyagát is képezhetik.

A tárlat január közepéig látogatható a színház emeleti körfolyosójának két végében található kiállítóterekben (páholysebekben) a magyar és a román színház előadásai előtt és a szünetekben, illetve szervezett színházlátogatások alkalmával.

FORRÁS: SZIGLIGETI SZÍNHÁZ

Plakátokból, kottákból, szövegeknyvekből nyílt színháztörténeti kiállítás Váradon